

«Καλλιγραφικές Αποτυπώσεις σε περγαμνή: Αφιέρωμα στον Λευκάδιο Χερν»

Πολιτισμός / Εκθέσεις

Κατερίνα Χουζούρη

Η καλλιγράφος **Μαρία Γενιτσαρίου** εκθέτει στο Ίδρυμα Ευγενίδου, μια σειρά περγαμηνών, στις οποίες αποδίδει παραδοσιακά παραμύθια της Ιαπωνίας καθώς και προσωπικά κείμενα του **Λευκάδιου Χερν**. Τα κείμενα του **εθνικού ποιητή της Ιαπωνίας και ελληνικής καταγωγής συγγραφέα και δημοσιογράφου Λευκάδιου Χερν** έχουν μεταγραφεί και διακοσμηθεί σε ζωική περγαμνή με τη χρήση υλικών και τεχνικών του μεσαιωνικού χειρογράφου. Οι μεγαλογράμματες και μικρογράμματες γραφές που έχουν χρησιμοποιηθεί προέρχονται από ελληνικά χειρόγραφα από τον 6ο έως τον 13ο μ.Χ. αιώνα, ενώ τα μέσα γραφής τους είναι το μελάνι και το φτερό, συνήθως από χήνα ή παγώνι.

fountain of youth

Η ιδιαιτερότητα της περγαμηνής ως υλικού, τα έντονα χρώματα των μελανιών, το φύλλο χρυσού και ασημιού και τα διακοσμητικά στοιχεία από διάφορους πολιτισμούς συνθέτουν μαζί με τις καλλιγραφικές γραφές μια εικόνα των κειμένων ιδιόμορφη και εντελώς πρωτότυπη.

Πώς όμως αποφάσισε να ασχοληθεί με συγκεκριμένες περγαμηνές η **Μαρία Γενιτσαρίου**;

homepage planet final

«Η γραφή ήταν ανέκαθεν ένας από τους πιο σημαντικούς τρόπους έκφρασης της ανθρώπινης φύσης. Η καλλιγραφία από την άλλη εξέφραζε πάντα τα ιδιαίτερα στοιχεία της προσωπικότητας του κάθε ατόμου, ασχέτως χώρου, χρόνου, φυλής και γλώσσας. Όταν γύρω στο 1994 πρωτοείδα ελληνικά διακοσμημένα χειρόγραφα, αυτό που με εντυπωσίασε ήταν η διαφορετική αίσθηση που αποκτούσε το κείμενο ανάλογα με τη γραφή και τη διακόσμηση που είχε επιλεγεί για το εκάστοτε χειρόγραφο. Πώς δηλαδή οι λέξεις και τα γράμματα αποκτούσαν όγκο και δύναμη στις επίσημες μεγαλογράμματες γραμματοσειρές ή γίνονταν ανάλαφρα στολίδια στις μαργαριτόπλεκτες μικρογράμματας.

the boy who drew cats

Το δεύτερο στοιχείο που με εντυπωσίασε ήταν το φως και η διαφάνεια που απέπνεε το χειρόγραφο ως έργο τέχνης. Ευτυχώς για μένα η εποχή μας μου δίνει την ευχέρεια να χρησιμοποιήσω υλικά και τεχνικές διαφορετικών εποχών και σχολών επιλέγοντας την κάθε μία ανάλογα με το κείμενο που θέλω να μεταγράψω/διακοσμήσω και τον σκοπό που θέλω να επιτύχω. **Ο σκοπός μου ήταν και είναι ένας: Να αναδείξω το ίδιο το κείμενο δίνοντάς του πίσω τη δυναμική και τη μοναδικότητα που τόσο εύκολα ισοπεδώνεται στην εποχή μας, στην οποία ο όγκος της πληροφορίας είναι συνήθως πιο σημαντικός από το περιεχόμενό της».**

the story of koji

«Ο σχεδόν άγνωστος στην Ελλάδα **Λευκάδιος Χερν** είναι πασίγνωστος στην Ιαπωνία όπου τιμάται ως ένας από τους εθνικούς της ποιητές», αναφέρεται στην ιστοσελίδα της Ιαπωνικής Πρεσβείας. «Γεννήθηκε το 1850 στη Λευκάδα από Ελληνίδα μητέρα και πατέρα Ιρλανδό».

Αναγκάζεται να μεταβεί την Ιρλανδία για σπουδές. Όμως μια σειρά από γεγονότα και καταστάσεις επηρεάζουν καθοριστικά τη ζωή και την πορεία του.

«Ο Χερν αντιλαμβάνεται ότι δεν θα ξαναδεί ποτέ την Ελλάδα, το χαμένο του παράδεισο, και αρχίζει να ταξιδεύει στον κόσμο σε συνθήκες μεγάλης φτώχειας. Φτάνει στην Ιαπωνία, τη χώρα που θα γίνει η αληθινή του πατρίδα, σε μια εποχή ραγδαίας βιομηχανοποίησης. Καταγράφει και μεταφράζει ένα σημαντικό μέρος των θρύλων, μύθων και των χαϊκού^[1] και ουσιαστικά σώζει την ιαπωνική

παράδοση από τον αφανισμό. Με την ισχυρή του πένα ενσωματώνει την προφορική ιαπωνική παράδοση στη λογοτεχνική του γραφή και μεταφέρει στη Δύση τη λαϊκή σοφία της Ανατολής. Παράλληλα συνεχίζει να γράφει τη δική του ποίηση, μια ελεγεία στην τρυφερότητα της ύπαρξης».

urashimatara

**«Για το μικρό παιδί ο κόσμος είναι
γαλάζιος, πράσινος.
Για τον ηλικιωμένο είναι γκρίζος.
Και οι δυο έχουν δίκιο.
Έτσι συμβαίνει με όλα.
Οι σχέσεις που έχουμε με τον κόσμο είναι η μόνη μας πραγματικότητα».**

Λευκάδιος Χερν[\[2\]](#)

Αναφερόμενη στη δουλειά της η **Μαρία Γενιτσαρίου** χρησιμοποιεί τα λόγια του **Λευκάδιου Χερν**:

«Επειδή οι άνθρωποι δεν μπορούν πια να δουν το χρώμα, τις αποχρώσεις που έχουν οι λέξεις, τη μυστική φανταστική κίνησή τους, επειδή δεν μπορούν να αφουγκραστούν το ψιθύρισμα των λέξεων, το θρόισμα που κάνουν τα γράμματα το ένα μετά το άλλο, το ονειρεμένο φλάουτο, τα ονειρεμένα τύμπανα που απαλά και παράξενα παίζουν οι λέξεις, επειδή δεν αισθάνονται τον μορφασμό των λέξεων, τη συνοφρύωση και την έξαψη των λέξεων, το κλάμα, τη λύσσα, το πανδαιμόνιο και την ανταρσία

των λέξεων, επειδή δεν αισθάνονται καθόλου τη λάμψη των λέξεων, το άρωμα και τη δυσοσμία τους, την απαλότητα ή τη σκληράδα, τη στέγνια ή τους χυμούς των λέξεων, είναι λόγος αυτός να μην προσπαθήσουμε να τους ωθήσουμε να τα ακούσουν, να τα δουν, να τα αισθανθούν όλα αυτά;»

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 14 Οκτωβρίου, είναι ανοικτή καθημερινά από τις 10.00 το πρωί έως τις 20.00 το βράδυ και η είσοδος είναι ελεύθερη.

Στο πλαίσιο της έκθεσης το Ίδρυμα Ευγενίδου έχει οργανώσει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 10-13 ετών και θα γίνει την Πέμπτη 4 Οκτωβρίου και την Πέμπτη 11 Οκτωβρίου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ξενάγηση στην έκθεση και εργαστήριο στη Βιβλιοθήκη, όπου τα παιδιά θα γνωρίσουν τρόπους γραφής που χρησιμοποιήθηκαν στην Ελλάδα από τον 1^ο έως τον 11^ο αιώνα.

Η Έκθεση αυτή αποτελεί για το ελληνικό κοινό μία ευκαιρία να έρθει σε επαφή με την πολιτιστική κληρονομιά της Ιαπωνίας και τα παραμύθια της, όπως τα διέσωσε και τα μετέφερε στα κείμενά του, ο ελληνικής καταγωγής εθνικός ποιητής της Ιαπωνίας, Λευκάδιος Χερν.

[1] Τα χαϊκού είναι ένα είδος ποίησης το οποίο εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην Ιαπωνία το δέκατο έκτο αιώνα και υιοθετήθηκε στην Ευρώπη στις αρχές του εικοστού. Τα χαϊκού είναι μικρά ποιήματα από δεκαεπτά συλλαβές σε έναν ενιαίο στίχο. Η φύση, οι εποχές, τα χρώματα εμπνέουν τον δημιουργό, ο οποίος εκφράζεται με λυρικότητα, άλλες φορές με χιουμοριστική διάθεση, γράφοντας στίχους που χαρακτηρίζονται από ευφυΐα

[2] www.gr.emb-japan.go.jp/portal/gr/culture/osidori/htm

<http://bit.ly/10ilkSm>